

Advies

**Aanpassing van het minimumloon
per 1 januari 2013**

December 2012

De Sociaal Economische Raad

De Sociaal Economische Raad (SER) is een bij landsverordening ingesteld onafhankelijk overleg- en adviesorgaan dat de regering adviseert over allerlei belangrijke onderwerpen van sociaal-economische aard.

In de SER hebben vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties en onafhankelijke deskundigen zitting. De leden van de SER bespreken allerhande aangelegenheden op sociaal-economisch gebied en brengen hierover gevraagd en ongevraagd adviezen, nota's en rapporten uit.

Met de instelling van de SER heeft de overheid het mogelijk gemaakt voor sociale partners om zich vrijelijk en ongebonden, gevraagd of ongevraagd uit te spreken over het sociaal economische beleid.

De adviezen, rapporten en nota's van de SER zijn, nadat zij door de regering openbaar zijn gemaakt, digitaal verkrijgbaar bij de SER.

Contactgegevens van de SER

Adres : L.G. Smith Boulevard 134
Oranjestad
Aruba
Telefoon : 00297-5832713
Fax: : 00297-5838956
E-mail : ser.aruba@hotmail.com

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1 De beoordeling inzake aanpassing van de minimumlonen	3
1.1 De maatschappelijke noodzaak voor aanpassing van de minimumlonen	3
1.2 De economische draagbaarheid voor aanpassing van de minimumlonen	4
1.3 Het verhogingspercentage voor de minimumlonen	5
2 Het advies van de Directeur DAO	6
3 De toepasbaarheid van artikel 13 lid 3 Landsverordening minimumlonen	7
4 Het standpunt van de Raad	8

Inleiding

Naar aanleiding van de instemming van de ministerraad met een wijziging van de berekeningsmethode van artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen, heeft de Directeur van de Directie Arbeid & Onderzoek (DAO) de Minister van Toerisme, Transport & Arbeid (hierna te noemen "de Minister") geadviseerd, om vooruitlopend op voornoemde wetswijziging, de minimumlonen per 1 januari 2013 met 3,6% te verhogen.

De Minister heeft de Sociaal Economische Raad (SER) verzocht hem te adviseren over de mogelijkheid om het advies van de Directeur DAO op te volgen of om met toepassing van artikel 13 lid 3 de minimumlonen per 1 januari 2013 met 3,6% te verhogen. Het adviesverzoek van de Minister is op 4 december 2012 door het Secretariaat van de SER ontvangen.

De Raad heeft het adviesverzoek van de Minister bestudeerd en op basis van de afweging tussen maatschappelijke noodzaak en economische draagbaarheid beoordeeld c.q. getoetst of en zo ja, met hoeveel procent de minimumlonen verhoogd dienen te worden.

Tevens heeft de Raad zich gebogen over de juridische uitvoerbaarheid van het advies van de Directeur DAO alsmede over de toepasbaarheid van artikel 13 lid 3 van de Landsverordening minimumlonen. De Raad heeft na ampel beraad zijn advies geformuleerd.

Het advies is als volgt opgebouwd: In hoofdstuk I wordt beoordeeld of de minimumlonen per 1 januari 2013 verhoogd dienen te worden en zo ja, met hoeveel procent. Hoofdstuk 2 wordt het advies van de Directeur DAO behandeld en in hoofdstuk 3 wordt gekeken naar de toepasbaarheid van artikel 13 lid 3 van de Landsverordening minimumlonen. Tot slot wordt in hoofdstuk 4 het standpunt van de Raad weergegeven.

1. De beoordeling inzake aanpassing van de minimumlonen

De SER hanteert twee criteria in zijn beoordeling en advisering betreffende aanpassing van de minimumlonen, namelijk:

- de **maatschappelijk noodzaak**, waarbij het gaat om de koopkrachtcorrectie.

en

- de **economische draagbaarheid**, zijnde in hoeverre een verhoging van de minimumlonen gedragen kan worden door de economie.

Na deze twee criteria (tegen elkaar) te hebben afgewogen, bepaalt de Raad of de minimumlonen verhoogd moeten worden en zo ja, met hoeveel procent.

In zijn beoordeling of de minimumlonen per 1 januari 2013 verhoogd moeten worden met 3,6%, -zoals geadviseerd door de Directeur DAO en overwogen door de Minister- is de Raad ten aanzien van de twee genoemde criteria tot de volgende analyse gekomen.

1.1 De maatschappelijke noodzaak voor aanpassing van de minimumlonen.

Bij de beoordeling over de **maatschappelijke noodzaak** voor verhoging van de minimumlonen, dient er gekeken te worden naar het koopkrachtverlies van de minimumloners als gevolg van de inflatie, alsmede naar de algemene situatie van het levensonderhoud.

De inflatie over de maand augustus 2012 is op basis van de berekeningsmethode "Period Average Inflation" 3,6%.

Naast bovengenoemde inflatie van 3,6%, hebben o.a. de minimumloners vanaf 1 januari 2013 te maken met een pensioenpremie van 2%, hetgeen dus een verhoging van 1% betekent.

Daartegenover is door de regering aangekondigd dat de (koopkracht)reparatietoeslag verhoogd wordt. Minimumloners gaan nu awg. 100,- per maand ontvangen in plaats van awg. 75, dit betekent een verhoging van awg 25, - per maand.

Op grond van bovenstaande is de Raad van mening dat er valide argumenten zijn voor een (gedeeltelijke) verhoging van de minimumlonen.

1.2 De economische draagbaarheid voor aanpassing van de minimumlonen.

Om vast te kunnen stellen of er voldoende economische draagbaarheid is ten aanzien van een verhoging van de minimumlonen, dient er beoordeeld te worden of een verhoging van de minimumlonen een negatief effect zal hebben op de concurrentie positie en aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Dit kan door te kijken naar de recente economische ontwikkelingen en verwachtingen. Is er sprake van een economische groei, zo ja van hoeveel procent? Of is er juist sprake van een economische recessie?

Na een periode van recessie, is er vanaf 2011 sprake geweest van een economisch herstel c.q. vooruitgang. Echter volgens de Economic Forecast Monitor van de Centrale Bank van Aruba (CBA) van 5 december 2012 wordt verwacht dat de economie in 2012 maar met 0,3% zal groeien ten opzichte van 2011.

Voor het jaar 2013 verwacht de CBA een reële groei van 5,1%. De CBA schrijft deze economische groei van 5,1% toe aan investeringen in projecten zoals het windmolenpark Urirama, de Green Corridor, de Hotels Ritz Carlton en Hard Rock, de nieuwe containerhaven alsmede het nieuwe ziekenhuis. Ook verwacht de CBA dat het toeristensector gaat aantrekken in 2013 en dat Valero (hoewel veel minder) ook zal bijdragen aan de economie.

Door de geringe groei van 2012, is de economie nog niet volledig hersteld van de recessie van enige jaren geleden.

Gezien het feit dat Aruba een exportgeleide economie is (dat sterk afhankelijk is van toerisme), is ook gekeken naar de economische vooruitzichten van de Verenigde Staten en Europa voor 2013.

Voor wat betreft de economie van Europa geldt dat de Europese Centrale Bank (ECB) recent heeft aangekondigd haar eerdere voorspellingen inzake de economische groei voor 2013 naar beneden te moeten bijstellen. De ECB voorspelt nu een inkrimping van 0,3% van de economie van de 17 eurolanden samen voor het jaar 2013 en verwacht dat de economie zich pas in 2014 weer zal herstellen. Ten aanzien van de Verenigde Staten is de verwachting dat vanwege de “fiscal cliff” (een serie bezuinigingen en belastingsverhogingen) de economische groei in het eerste helft van 2013 zal dalen tot onder 1% en dat in de tweede helft van 2013 de groei zal toenemen tot boven de 2%.

Op grond van het bovenstaande is de Raad van mening dat de economie beperkte ruimte biedt voor een verhoging van de minimumlonen.

1.3 Verhogingspercentage voor de minimumlonen.

Na de maatschappelijke noodzaak en de economische draagbaarheid om de minimumlonen per 1 januari 2013 te verhogen tegen elkaar te hebben afgewogen, is de Raad na uitvoerig overleg, unaniem van mening dat een verhoging van 2% op zijn plaats is.

2. Het advies van de Directeur DAO

Ten aanzien van het advies van de Directeur van de DAO om vooruitlopend op de wijziging van artikel 13 lid 1 Landsverordening minimumlonen, de minimumlonen per 1 januari 2013 met 3,6% te verhogen wil de Raad de Minister op het volgende attenderen:

De Directeur van de DAO heeft de juridische uitvoerbaarheid van de anticiperende toepassing van de wetswijziging niet onderzocht, althans in zijn advies d.d. 3 december 2012 wordt er geen melding hiervan gemaakt. Uit schriftelijke informatie die de Raad ontvangen heeft van de Directie Wetgeving, blijkt namelijk dat het juridisch niet mogelijk is om vooruitlopend op de wijziging van artikel 13 lid 1 Landsverordening minimumlonen, de "Average Period Inflation" berekeningsmethode te hanteren, in plaats van de "End of Period Inflation" berekeningsmethode om de inflatie te berekenen. Een anticiperende toepassing op een wetswijziging mag namelijk niet belastend zijn voor een burger. De anticiperende toepassing van de wetswijziging van artikel 13 lid 1, zal leiden tot een verhoging van de minimumlonen. Dit is belastend voor de werkgever. En aangezien de werkgever (juridisch gezien) ook een burger is, mag dit niet.

Behalve de juridische onuitvoerbaarheid is de Raad op grond van de afweging tussen de maatschappelijke noodzaak en de economische draagbaarheid tot een ander verhogingspercentage gekomen dan 3,6%. Zoals eerder vermeld acht de Raad een verhoging van 2% billijk, doch op basis van artikel 13 lid 2 kan de Raad deze door haar voorgestelde 2% niet adviseren aangezien er een keus gemaakt zou moeten worden tussen 0% of de door de Directeur DAO voorgestelde 3,6% verhoging.

Op grond van bovenstaande is de Raad het niet eens met het advies van de directeur van de DAO aan de Minister, om vooruitlopend op de wijziging van artikel 13 lid 1 Landsverordening minimumlonen, de minimumlonen per 1 januari 2013 met 3,6% te verhogen, en adviseert de Minister dan ook om het advies van de directeur DAO niet op te volgen.

3. De toepasbaarheid van artikel 13 lid 3 Landsverordening minimumlonen

Ten aanzien van de toepassing van artikel 13 lid 3 Landsverordening minimumlonen om zodoende de minimumlonen per 1 januari 2013 met 3,6% -zoals voorgesteld door de Minister- te verhogen, wijst de Raad de Minister op het feit dat dit slechts mag, indien er sprake is van bijzondere omstandigheden. In de Memorie van Toelichting die op dit artikel van toepassing is, wordt geen limitatieve opsomming gegeven van wat precies als bijzondere omstandigheden kunnen worden aangemerkt. Er wordt aangegeven dat in bijzondere gevallen – “hierbij ware te denken aan de invoering van wettelijke bepalingen die de werknemers de verplichting opleggen tot betaling van een premie”-, het minimumloon kan worden verhoogd waardoor de op de werknemers gelegde premielast kan worden gecompenseerd.

Voor wat betreft de toepassing van artikel 13 lid 3 Landsverordening minimumlonen, informeert de Raad de Minister dat dit in het verleden toegepast is bij verhoging van de minimumlonen per 1 januari 2007 als gevolg van de invoering van de BBO per 1 januari 2007 en bij verhoging van de minimumlonen per 1 januari 2012 mede door invoering van de verplichte algemene pensioenregeling per 1 januari 2012.

Van andere gevallen welke beschouwd zouden kunnen worden als zijnde bijzondere omstandigheden, is de Raad niet op de hoogte. De beoordeling van welke omstandigheden in aanmerking genomen zouden kunnen worden als zijnde een bijzondere, is des Minister en diens discretionaire bevoegdheid daartoe.

De Raad adviseert de Minister inzake de juridische uitvoerbaarheid van de verhoging van de minimumlonen per 1 januari 2013, op basis van artikel 13 lid 3 Landsverordening minimumlonen, contact op te nemen met de Directie Wetgeving. Indien de Minister van mening is dat er sprake is van bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 13 lid 3 van de Landsverordening minimumlonen, zou de Minister de minimumlonen per 1 januari 2013 kunnen verhogen.

In dat geval adviseert de Raad de Minister -op grond van zijn afweging van de maatschappelijke noodzaak en van de economische draagbaarheid- om de minimumlonen met 2% te verhogen.

4. Het standpunt van de Raad

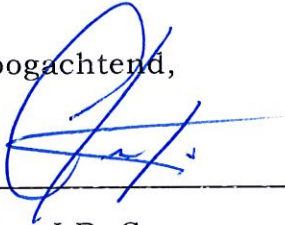
Het advies van de Directeur van de DAO aan de Minister van Toerisme, Transport en Arbeid om vooruitlopend op de (wets)wijziging van de berekeningswijze van artikel 13 lid 1 Landsverordening minimumlonen de minimumlonen te verhogen met 3,6% is juridisch niet mogelijk.

Na de maatschappelijke noodzaak en de economische draagbaarheid tegen elkaar te hebben afgewogen, acht de Raad een verhoging van 2% van de minimumlonen per 1 januari 2013 billijk. Derhalve kan de Raad geen advies tot verhoging geven op basis van artikel 13 lid 2 Landsverordening minimumlonen, aangezien op grond van dat artikel slechts twee opties mogelijk zijn namelijk geen verhoging of een verhoging van 3,6%.

Indien er naar het oordeel van de Minister sprake is, van bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 13 lid 3 Landsverordening minimumlonen, adviseert de Raad de Minister om met gebruik van voornoemd artikel de minimumlonen met 2% te verhogen per 1 januari 2013.

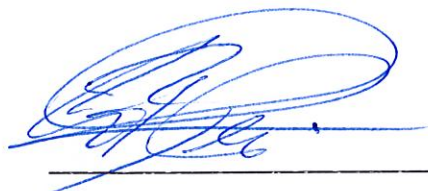
Oranjestad, 13 december 2012

Hoogachtend,

Dhr. J.R. Geerman
Voorzitter
Sociaal Economische Raad

Dhr. drs. Felix R.E. Bijlhout
Secretaris (wnd.)
Sociaal Economische Raad

L.G. Smith Boulevard 134, Oranjestad, Aruba
Telefoon: (297) 583-2713
Fax: (297) 5838956